

11. seminar *Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture*

Poreč, 21.–23. studenog 2007.

Već 11. godinu zaredom održan je seminar *Arhivi, knjižnice, muzeji*, mjesto susreta arhivista, bibliotekara, muzealaca i drugih informacijskih stručnjaka. Nakon što je 2006. godine obilježio svoju 10. obljetnicu održavanja, Seminar je pod stručnim vodstvom prof. Mirne Willer zakoračio u novo desetljeće rada, postajući već tradicionalno mjesto na kojem stručnjaci iz arhiva, knjižnica i muzeja razmjenjuju ideje, znanja i iskustva.

Središnja tema ovogodišnjeg Seminara bila je *Web web i web*, definirana kroz podteme Semantički web, Web 2.0 te korisnici na Internetu. Tema je opširno obrađena, te je u središnjem dijelu seminara izlagalo čak osamnaest predavača, čemu treba dodati rad u četiri radionice i dvanaest posterskih izlaganja.

Seminar je prvim predavanjem otvorila Catherine Lupovici, voditeljica EDLnet ureda, održavši predavanje pod nazivom *European Digital Library*. Europska digitalna knjižnica (EDL) zamišljena je kao mjesto jedinstvenog pristupa europskoj kulturnoj baštini u čijem bi stvaranju trebale sudjelovati nacionalne knjižnice europskih zemalja. Ukratko je prikazan dosadašnji napredak projekta, kao i planirane buduće aktivnosti. Nakon što su u prvom predavanju ocrtane neke od europskih inicijativa u očuvanju kulturne baštine, Jozo Ivanović iz Hrvatskog državnog arhiva u Zagrebu, izvijestio je sudionike seminara u svom predavanju *Ured projekta »Hrvatska kulturna baština«* o ostvarenim rezultatima nacionalnog projekta digitaliziranja hrvatske kulturne baštine. Dosada je digitalizirano 120 zbirki iz 37 ustanova, a rezultati bi trebali biti vidljivi na portalu hrvatske kulturne baštine koji se će uskoro biti dostupan korisnicima na internetskoj adresi <http://www.kultura.hr/>. Prvi blok predavanja, koji se bavio očuvanjem kulturne baštine, zaključila je Tinka Katić iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, predstavivši u svom predavanju *Tiskana baština u AKM ustanovama: program zaštite Nacionalne i sveučilišne knjižnice* program zaštite tiskane baštine u AKM ustanovama. Drugi blok predavanja otvorila je Sonja Špiranec, s Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, koja je u svom izlaganju *Web 2.0. i semantički web: dva ili različita odredišta?: Neka razmišljanja iz područja informacijskih znanosti* istaknula osnovne koncepte Weba 2.0 i Semantičkog weba te ideje na kojima počivaju. Istaknute su sličnosti i različitosti ta dva koncepta te je prikazana njihova primjena u obrazovnim procesima, kao i u području informacijskih znanosti. Temu Weba 2.0 detaljnije je sudionicima izložio Krešimir Zauder s Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, koji je u predavanju *Društveni softver* govorio o jednoj od ključnih područja primjene Web 2.0 inicijative, društvenom softveru. Prikazano je kako koristiti trenutno najpopularniji softver za društveno označivanje Del.icio.us (<http://del.icio.us/>), te koje su prednosti korištenja društvenog označivanja pred klasičnim metodama. Drugi blok predavanja, posvećen novim konceptima na Internetu, završila je Marina Souček iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zag-

rebu, predavanjem *Izazovi Weba 2.0 i semantičkog weba uz evaluaciju postojeće strukture web stranica NSK*.

Drugi dan Seminara otvoren je predavanjem Ive Pleše iz Instituta za etnologiju i folkloristiku iz Zagreba, *Etnografije Interneta*. U drugom predavanju Iva Melinščak-Zlodi, s Filozofskog fakulteta u Zagrebu prezentirala je rezultate usporedbe tematskih portala (*subject gateways*) i servisa za društveno označivanje (*social bookmarking*) u predavanju *Tematski portali (subject gateways) i društveni bookmarking: putokazi na stari i novi način*. Navedene su sličnosti i razlike u temeljnom konceptu, izvedbi, popularnosti i održivosti tih alata. Blok je zaključila Karmela Karlović, glavna i odgovorna urednica kulinarskog internetskog magazina Coolinarika.com, koja je pokazala način na koji se Web 2.0 tehnologije i filozofija mogu uspješno primijeniti u poslovanju.

Drugi blok predavanja otvorio je Gordon Dunsire, iz CDLR (Centre for Digital Library Research), iz Glasgova, predavanjem *Collaborating Communities: the RDA Experience and its Implications for Common Information Environments*, Predavanje je govorilo o mogućnostima suradnje između arhiva, knjižnica i muzeja stvaranjem zajedničkih informacijskih okruženja te je također predstavljena RDA/DC inicijativa koja bi trebala poboljšati interoperabilnost između tradicionalnih knjižničnih metapodataka i onih koji su generirani na osnovi DC-a. Metapodacima se također bavila Sonja Klarin iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice iz Zagreba, prezentirajući u svom predavanju *PREMIS i NISO Z39.87: metapodaci za zaštitu i tehnički metapodaci u digitalnoj knjižnici* sadržaj i mogućnosti primjene dva dokumenta koja definiraju tehničke metapodatke i metapodatke za zaštitu: »Data Dictionary for Preservation Metadata: Final Report of the PREMIS Working Group« te »ANSI/NISO Z39.87«. Posljednje predavanje drugog dana pod nazivom *Trajnost hrvatske mrežne neomeđene građe* održala je Dunja Getliher iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, koja je sudionicima Seminara predstavila rezultate istraživanja promjena koje su se dogodile s hrvatskim mrežnim publikacijama posljednjih pet godina. Koristeći uzorak od 208 publikacija hrvatske mrežne neomeđene građe identificiranih prema kriterijima ISSN ureda u razdoblju od 1998. do 12. prosinca 2002., provedena je kvantitativna analiza koja je pokušala dati odgovor na pitanje o trajnosti hrvatske mrežne neomeđene građe.

Treći dan Seminara otvoren je predavanjem *Tko koristi Digitalni arhiv hrvatskih mrežnih publikacija?* Tanje Buzine i Karoline Holub iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, koje su predstavile plan istraživanja korištenja internetske stranice digitalnog arhiva NSK. Istraživanje se temelji na usporednoj analizi *web logova* i rezultata internetske ankete, s ciljem unapređivanja dizajna i načina pretraživanja stranica digitalnog arhiva mrežnih publikacija. Nadovezujući se na temu ispitivanja korisnika u svrhu poboljšanja mrežne usluge, Filip Topol s Fakulteta elektrotehnike i računarstva u Zagrebu predstavio je u svome predavanju *Uporabljivost mrežnih sučelja i ispitivanje korisnika* nekoliko metoda testiranja uporabivosti mrežnih sučelja, te je sudionike pobliže upoznao s raznim fazama u procesu testiranja mrežnog središta. Blok je zaključio Radovan Vrana s Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, koji je u svom predavanju *Web 2.0 i nje-*

gov utjecaj na razvoj Web mjesta knjižnica, ponudio svoj pogled na utjecaj Web-a 2.0 na razvoj Web mjesta knjižnica te prikazao neke primjere dobre prakse Web 2.0 servisa koji bi mogli pozitivno utjecati na razvoj interaktivnih knjižničnih usluga i Web mjesta knjižnica. Drugi blok otvorilo je predavanje Vlatke Lemić iz Hrvatskog državnog arhiva i Hrvoja Čabraića pod nazivom *Arhinet: nacionalni mrežni sustav za upravljanje arhivskim gradivom*. Predavanje je predstavilo osnovne odlike Arhinet-a, te se povela živa rasprava oko novog načina upravljanja arhivskim gradivom. U drugom predavanju Nenad Nikolić iz Hrvatskog zavoda za norme govorio je o normama relevantnima za AKM zajednicu u predavanju *Novo ustrojstvo Hrvatskog zavoda za norme i norme relevantne za AKM*. Predstavljeni su neki problemi normiranja iz područja arhiva, knjižnica i muzeja te je AKM zajednica pozvana da aktivno sudjeluje u kreiranju normi u svojim stručnim područjima. Posljednje predavanje Seminara pod nazivom *Evropske smjernice u saradnji kulturnih institucija – biblioteka, arhiva i muzeja: Asocijacija BAM* održala je Vaska Sotirov-Dukić iz Biblioteke grada Sarajeva. Predavanje je predstavilo napore koji knjižničari u BiH ulažu kako bi povezali arhive, knjižnice i muzeje u svojoj zemlji te neke od problema s kojima se na tom polju susreću. Na 11. AKM-u održane su i četiri radionice u kojima je sudjelovalo 13 predavača: *Mikrodestinacije – mikromuzeji* (V. Klarić, Ž. Laszlo i D. Pšenica), *AKM 2.0 / ALM 2.0* (G. Dunsire, T. Ivanjko, D. Mučnjak), *Taksonomije vs folksonomije: nadzor pristupnica u zajedničkom informacijskom okruženju* (J. Ivanović, Ž. Radovinović, K. Zauder, M. Willer i G. Zlodi), *Restauratorsko-konzervatorska dokumentacija III* (A. Srša, A. Klobučar). Također je predstavljeno 12 posterskih izlaganja koja su upotpunila i zaokružila temu Seminara. Na kraju programa održana je i promocija zbornika radova s prethodnog, 10. seminara. Tradicionalni izlet ove je godine sudionike odveo u posjet istarskim mjestima Tar, Novigrad i Kaštelir.

Tomislav Ivanjko